

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на тема: „Етнопсихологически модел на рефлексивна картина за квалификация на учителя”

- за присъждане на образователна и научна степен „доктор “

на **Анелия Филипова Андреева** – редовен докторант по професионално направление 3.1 : „Социология, антропология и науки за културата“ към СУ „Св. Климент Охридски“ – Исторически факултет

- Научен ръководител : **проф. д-р Ирина Колева**

Изготвил становището : Ирина Колева Колева, проф. д-р -СУ „Св. Климент Охридски”- Исторически факултет., катедра „Етнология“ ., e-mail: kolevairina@abv.bg

❖ *Общо представяне на процедурата и дисертанта*

Анелия Андреева е представила необходимите документи, свързани с процедурата за защита на дисертационния си труд. Тя е приложила: дисертационен труд, приложения, и автореферат. Дисертационният пакет отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за прилагане на ЗРАС, както и правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“.

Във формален план дисертационният труд съдържа: увод, четири глави, изводи и заключение, литература и приложения. Дисертацията е структурирана в увод, изложение в четири глави, изводи, заключение, литература, библиография и приложение с общ обем 267 страници, от които 48 страници приложения. Библиографията включва 415 единици, от които 149 източници на кирилица, 172 на латиница и 94 електронни траектории. В дисертационния труд са включени общо 5 таблици, 26 диаграми и 6 фигури.

Анелия Филипова Андреева е редовен докторант към катедра «Етнология» - Исторически факултет.

След отчисляването си, тя заема позицията - директор е на 20 ОУ « Т. Минков» - град София.

Председател е на сдружение с нестопанска цел в обществена полза „Асоциация Образователно лидерство“/ 2015 и да сега/

Работила е в системата на МОН , като директор на НИОКСО (Национален институт за обучение и квалификация в системата на образованието) - 20/05/2010 - 27/11/2013

Директор на 35 СОУ - 14/07/1998 - 01/09/2006

Помощник-директор на 35 СОУ - 13/09/1997 - 15/07/1998

Базов учител към СУ "Св. Климент Охридски" - 12/09/1984 - 13/09/1998

А. Андреева притежава две специализации в чужбина по профила на дисертационният труд.

❖ Актуалност на тематиката

В съдържателен план представеният за защита дисертационен труд е в областта на социалната рефлексивна антропология. Това, от своя страна е научно предизвикателство за иновативният подход на Ан. Андреева.

Докторантът е приемник на научната и емпирична школа на рефлексивният подход в сферата на научните антропологични изследвания.

Избраната тема от дисертанта е актуална и значима, предвид националната стратегия за учене през целия живот на МОН /2016 -2020/, националната стратегия на НССЕИВ за уязвимите етнически общности и групи, с фокус към ромите / 2012 – 2020/, и актуализираната стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства на МОН / 2016/.

В посочените стратегии, като основна парадигма е поставена задачата за разработване и прилагане на ценностно- ориентирани рефлексивни технологии за социално включване на уязвими етнически общности и групи. Предвид на Закона за предучилищното и училищното образование и съпътстващите го държавни образователни стандарти / 2016 -2017/, избраната от Ан. Андреева тема е целеполагащо актуална и значима.

❖ Познаване на проблема

Докторант Ан. Андреева притежава необходимият опит от проектна, организационна и управленска дейност в сферата на държавния сектор на национално равнище /МОН/.

Предвид на нейната надграждаща квалификация в докторантското училище на СУ „Св. Климент Охридски“, както и базисните и образования на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ и отличната оценка по време на докторантската програма утвърждавам, че докторант Ан. Андреева е един изграден задълбочен изследовател .

Теоретичният анализ е извършен от докторанта задълбочено с преход към дискусия във всяка теоретична глава на дисертационният труд.

❖ Методология на изследването

Методологията, представена в дисертационния труд, е изградена върху етнопсихологически подходи в областта на социалната рефлексивна антропология, с фокус – рефлексивният подход. Акцентът в дисертационният труд е върху личната рефлексивна техника на Ан. Андреева, като дългогодишен координатор разработващ и изпълняващ образователни политики за квалификацията на директори и учители в сферата на интеркултурното взаимодействие.

❖ *Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите*

Дисертационния труд, включва:

- Разработен и апробиран етнопсихологически теоретико-емпиричен модел за квалификация на учителя в интеркултурна образователна среда.
- Разработена и апробирана концептуална рамка за тематична поддържаща квалификация на учителя в системата на образователно взаимодействие в интеркултурна среда.
- Задълбочен SWOT на европейски и национални пожелателни и директивни документи в сферата на интеркултурното образование
- Задълбочен функционален анализ на образователни практики в сферата на интеркултурното образование у нас, основаващи се на апробация на етнопсихологически подходи.
- Диагностичен инструментариум за установяване на рефлексивното равнище на знания на учителя в интеркултурна образователна среда.

Ан. Андреева притежава научно-изследователска компетентност, което е достатъчно основание за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Дисертационният труд в парадигматично и семантично отношение отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Той е с характеристики на **научно – приложно изследване**.

 Основните приноси са разгърнати в :

➤ **Теоретичен план :**

- Разработен и апробиран е оригинален рефлексивен емпирико-теоретичен модел за поддържащ тематична квалификация на учителя в системата на българското образование (спрямо закона за предучилищното и училищното образование /МОН/ и функционален анализ на съпътстващите го държавни образователни стандарти – 2016).
- Представен е оригинален модел на налична рефлексивна етнопсихологическа технология и техника (в кооперативен аспект на дидактическата рефлексия).
- Конструктът - „квалификация на учителя в интеркултурна образователна среда“ е изследван в цялата му хетерогенност и динамика. Установени са елементи на интелектуална (праксеологическа) рефлексия по отношение на инструментализиране на знанията и превръщането им в педагогически технологии както при учителите, така и в управленските нива на системата - директори на училища и детски градини.

➤ **Изследователски / емпиричен/ план:**

- Разработен и апробиран е диагностичен инструментариум – система от относително самостоятелни, но органично свързани критерии за емпиричното изучаване на квалификация на учителя в интеркултурна образователна среда за установяване на рефлексивното равнище на знания на учителя.
- Представен частичен оригинален емпирико- теоретичен модел за поддържаща тематична квалификация на учители, относно елементи на интелектуална (праксеологическа) рефлексия за инструментализиране на знанията и превръщането им в педагогически технологии, както при учителите, така и в управленските нива на системата – директори на училища и детски градини.
- Апробирана е етнопсихологическа рефлексивна технология на въздействие върху управленското ниво на системата за квалификация, посредством системния и рефлексивния подходи за квалификация на учителя за работа в интеркултурна образователна среда.

❖ *Преценка на публикациите и личния принос на дисертанта*

Анелия Филипова Андреева е автор на пет публикации по темата на дисертационният труд и три публикации, с изнесени изследователски резултати от експерименталната програма. Публикациите са в престижни издания на СУ „Св. Климент Охридски“, дирекция „Аз – Буки“ – МОН и международни конференции по етнопсихология и социална антропология.

Личният принос на автора е безспорен. Ан. Андреева е един от малцината изследователи в полето на изследователският и държавен сектор, който е развил своите прагматично- ориентирани дейности в научно – изследователски. Тя е знаков директор на иновативно училище. Притежава професионални компетентности, които е мултиплицирала на национално и транснационално равнище.

Дисертационният труд е собствено и авторово проучване, което представя Анелия Андреева, като изследовател с твърдостено на извършеното изследване социално - ориентирано поведение – доказателство за нейната професионална компетентност.

❖ *Автореферат*

Авторефератът представя основните научни парадигми, тези и концептуални изводи на извършеното дисертационно изследване. Той отразява от формално и съдържателно гледище пълния текст на докторската дисертация.

❖ *Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати*

Препоръчвам издаването на труда и неговото популяризиране в национален и транснационален контекст.

❖ **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Дисертационният труд на **Анелия Филипова Андреева**, нейните научни приноси, представени чрез публикациите по докторската дисертация, отговарят на областта и професионалното направление за присъждане на образователната и научна степен: „Доктор“.

*Научната и образователна дейност на кандидата, както и постигнатите от нея изследователски резултати ми дават основание **убедено да препоръчам на уважаемото научно жури** да гласува на **Анелия Филипова Андреева** присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление -3.1.: „Социология, антропология и науки за културата“*

30. 07. 2017 г.

Гр. София

Изготвил становището:

(Ирина Колева Колева, проф. д-р)